

Mala podjetja - velike ambicije

Priložnosti sodelovanja na področju prenosa tehnologij

Mreža Enterprise Europe Network spodbuja mednarodno sodelovanje na treh pomembnih področjih poslovanja in razvoja podjetij. Ta področja so poslovno sodelovanje, prenos tehnologij in vključevanje v konzorcije prijaviteljev EU projektov. Podpora Mreže se kaže v direktnih povezavah s tujimi partnerji in/ali aktivnostih informiranja, svetovanja na omenjenih področjih domačim klientom (podjetjem in raziskovalcem), kar omogoča lažje vstopanje v mednarodno sodelovanje. V nadaljevanju Uvodnika vas želimo bolje seznaniti z možnostmi, ki jih odpira ZRRID - Zakon o raziskovalni, razvojni in inovacijski dejavnosti, ki je v postopku sprejemanja. Predlagalo ga je Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport ter se dotika, med drugim, tudi sodelovanja javnih raziskovalnih organizacij (JRO) z gospodarstvom.

Zakon je seveda izključno nek krovni akt, v katerem se določa smernice delovanja. A kaj zakon lahko prinese za prihodnost slovenskega gospodarstva? Delovanja slovenskih podjetij se zakon dotika predvsem v dveh delih. Najprej omogoča dodatno nagrajevanje raziskovalcev, ki sodelujejo z gospodarstvom, in sicer jim dovoljuje dodatno zaposlitev iz tega naslova. Torej si raziskovalec, ki je svoje delo že uspel polno

pokriti s (1) projekti, ki jih je pridobil od slovenske Agencije za raziskave in razvoj ali s (2) projekti Evropske komisije, lahko obeta neko finančno nagrado za svoje dodatno delo, ki ga opravlja v sodelovanju s slovenskimi podjetji.

Zakaj to ni narobe? Delo raziskovalca v JRO in delo podjetnika se bistveno razlikujeta. Slednji stremi k uporabi znanja na trgu, cilje želi doseči hitro, pomembni so kvartalni dobički in tržna gibanja. Nasprotno prvi živi v bolj počasnem svetu, kjer lahko bistvene invencije, izumi, pomemben preboj na trg dosežejo šele sčasoma, ali čez leta. Kdo ne pozna mobilnih telefonov? A jih verjetno ne bi bilo brez Einsteinove teorije relativnosti izpred 100 let. Približno 70 let je trajalo do prve uporabne aplikacije na tem področju. Danes ne moremo brez nje. Omenjena razlika v hitrosti filma, v katerem posamezniki živijo, je lahko nespodbudna za sodelovanje med obema sferama. Tovrstne težave niso nerazrešljive in jih je ključno preseči v dobro vse družbe. Brez znanosti ni gonila napredka. Brez gospodarstva ni realizacije napredka. Omenjena spodbuda raziskovalcem je ključ do povečanja sodelovanja med JRO in gospodarstvom - na eni strani. Na drugi strani je potrebno iskati druge vzvode, in zna biti, da je ključ v premalo uporabljenih olajšavah za raziskovalno in razvojno dejavnost - ne premalo uporabljenih na splošno, saj se jih slovenska podjetja pogosto poslužujejo in jih najdemo zavedene v njihovih poslovnih knjigah - kazalo bi povečati pogostost rabe tega instrumenta za vzpostavljanje konkretnih sodelovalnih pogodb med posameznimi podjetji in JRO. Podjetje smiselno investira svoj višek, pridobi davčno olajšavo, obenem pa skozi sodelovanje z raziskovalci in JRO reši (ali vsaj začne reševati) enega svojih tehnoloških problemov.

Slovenska zakonodaja je v veliki meri prepisana, posamezni deli bolj, drugi manj uspešno. ZRRID ni prepisan, ampak je plod dela posameznikov na Ministrstvu, ki so si prizadevali poznati in razumeti trenutno situacijo ne samo na področju znanosti in njenega financiranja, temveč tudi vloge znanosti v sodelovanju z gospodarstvom.

Iskreno lahko upamo, da bomo vsi skupaj tudi v luči novih, morda kmalu sprejetih določb, iskali in našli še boljšo pot do sodelovanja med gospodarstvom in znanostjo.

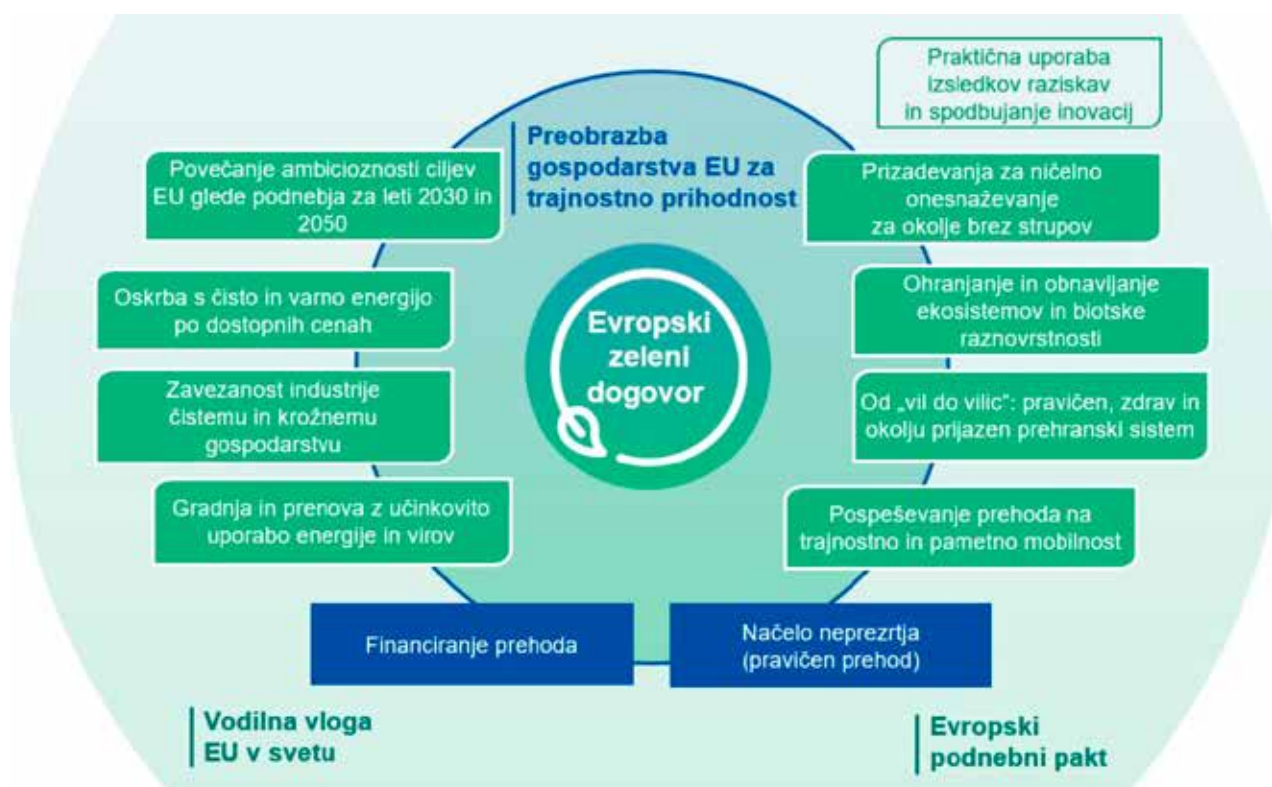
Dr. Špela Stres, LLM, MBA
Vodja konzorcija EEN Slovenija

Kaj prinaša Evropski zeleni dogovor evropskemu gospodarstvu, podjetjem in Enterprise Europe Network

Ob zaključku leta 2019 je Evropska komisija z nastopom novega mandata predstavila ambiciozen strateški dokument rasti za nadaljnja tri desetletja, **Evropski zeleni dogovor**¹, katerega temeljni namen (str. 1-6) je vzpostavitev trajnostnega gospodarstva s pravičnim in vključujočim preходом za vse udeležence. Na temelju (1) izkušenj s preteklimi dogovori, deklaracijami in zavezami s podobnimi vsebinami, ter (2) zavedanju evropskih državljanov o nujnosti sprememb, bo **Evropski zeleni dogovor** pravno zavezujoč dokument z **Evropskim podnebnim zakonom**. Okoljske tematike bodo na ta način postale tesno povezane s prihajajočimi standardi, evropskimi politikami in programi, mednarodnim sodelovanjem in dialogu s socialnimi partnerji.

Temeljni cilji **Evropskega zelenega dogovora** (str. 1-6) vključujejo ukrepe v smeri zmanjševanja neto emisij toplogrednih plinov (na ničelno raven), ločevanje gospodarske rasti in rabe virov ter upoštevanje vseh vpletenih. Že bežen pregled analize trenutnega stanja v evropskem gospodarstvu glede na doseganje zastavljenih ciljev, kaže, da bodo nujne korenite spremembe, pri čemer inovacije in nove tehnologije lahko hkrati prispevajo k zmanjševanju emisij toplogrednih plinov in doseganju gospodarske rasti. Kot primer lahko navedemo podatek iz **Evropskega zelenega dogovora** (str. 4), da so se v obdobju med letoma 1990 in 2018 emisije toplogrednih plinov zmanjšale za 23 % pri gospodarski rasti v višini 61 %.

Slika: Prehod v zeleno gospodarstvo

Vir: *Evropski zeleni dogovor*, str. 3

Osrednji del ukrepov (*Evropski zeleni dogovor*, str. 6-24) bo namenjen proizvodnji in uporabi energije v gospodarstvu, industrijskemu sektorju, gradnji, uporabi in prenovi stavb, javnemu in zasebnemu prometu, skupni kmetijski in skupni ribiški politiki ... Omenjena področja so glavni viri toplogrednih plinov znotraj Evropske unije. Kot predlagane rešitve za dejanski prehod v podnebno nevtrarno družbo se omenjajo digitalizacija z umetno inteligenco, 5G, računalništvo v oblaku in internet stvari, uporaba novih materialov, pametna infrastruktura, iskanje nadomestnih možnosti (na primer preusmeritev v modro gospodarstvo), uveljavljanje konceptov krožnega gospodarstva in podobno. Zaradi vseobsežnosti okoljskih učinkov, se bomo z ukrepi v takšni ali drugačni obliki slej kot prej srečali vsi – kot državljani, potrošniki, podjetniki ali kako drugače. Že samo razpisi v naslednji finančni perspektivi bodo dodobra zaznamovani z okoljskimi cilji. Program *Horizon Evropa* bo po napovedih imel dobro tretjino vseh finančnih sredstev namenjenih za nove okoljske in podnebne rešitve.

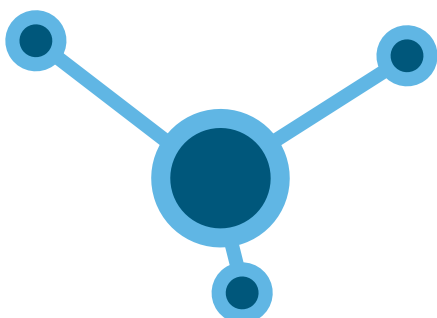
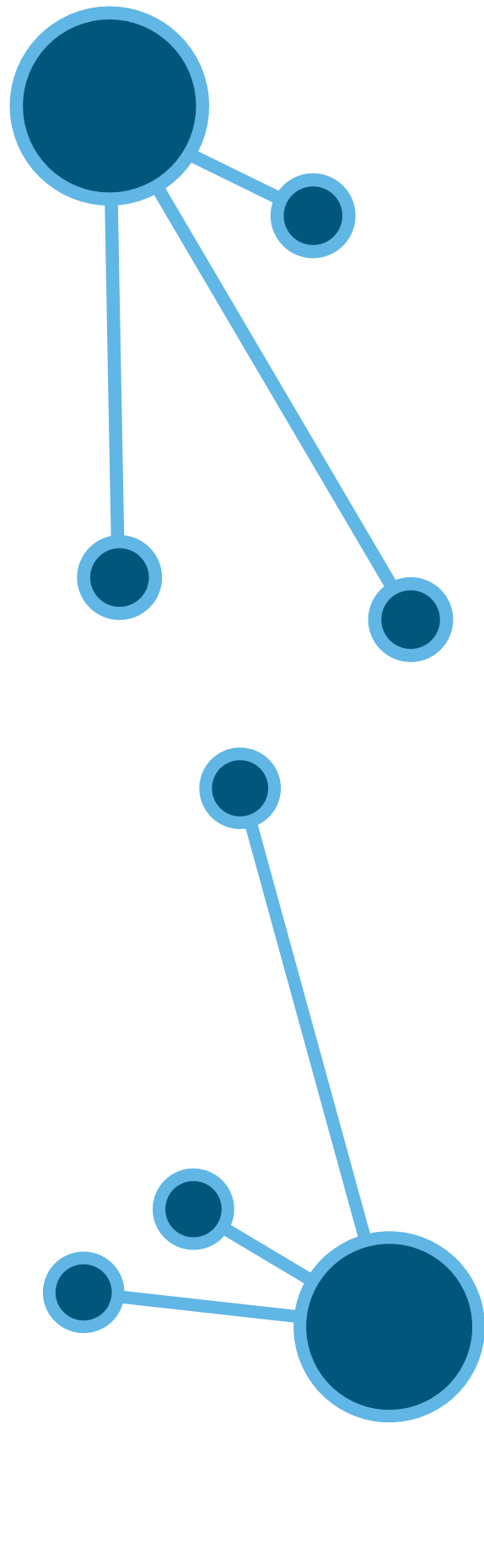
S povečevanjem pomena tovrstnih rešitev se bodo podjetja morala prilagoditi na novo nastalim razmeram z uvajanjem novih proizvodnih postopkov, razvojem in/ali uporabo novih tehnologij, ki bodo vodila k čistejši proizvodnji in trajnostno naravnanim proizvodom/storitvam, ki bodo v bistveno manjši meri negativno vplivali na okolje.

Na tej točki bo podpora že obstoječih storitev *Enterprise Europe Network* še posebej dobrodošla. Preko obsežne baze poslovnih in tehnoloških objav podjetij in raziskovalcev bo iskanje ustreznih partnerjev lažje, nove poslovne in raziskovalne partnerje bo možno srečati na virtualnih in fizičnih dvostranskih srečanjih, prav tako pa boste lahko deležni strokovne podpore pri prijavih na prihajajoče razpise z okoljsko obarvanimi tematikami.

Vir podatkov: (1) *Evropski zeleni dogovor* (https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:b828d165-1c22-11ea-8c1f-01aa75ed71a1.0015.02/DOC_1&format=PDF)

Robert Premk

Center za prenos tehnologij in inovacij
na Institutu "Jožef Stefan"

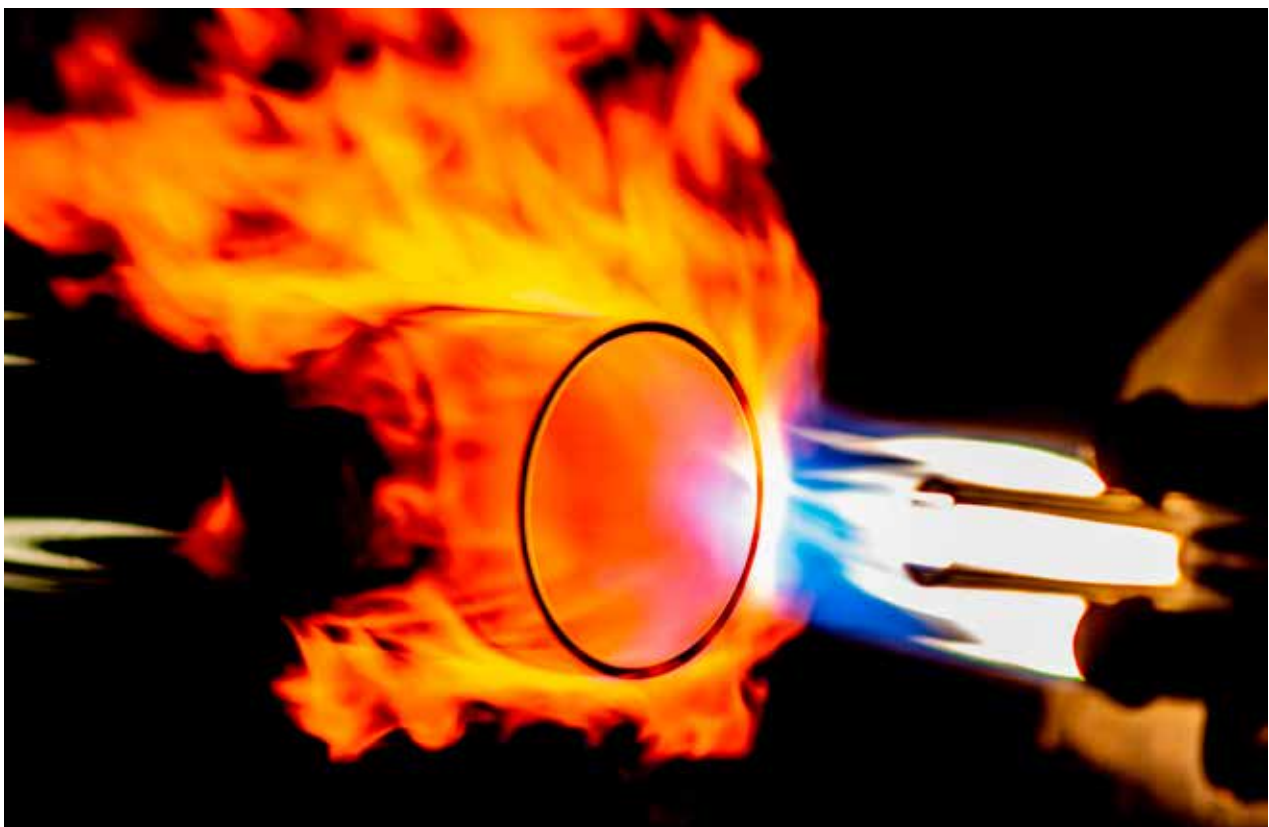
Z oblikovalsko zahtevnimi karafami iz Slovenije na angleški trg

Iskanje partnerjev za poslovna sodelovanja je eno izmed področij, za katerega se lahko obrnete na največjo poslovno mrežo **Enterprise Europe Network** oziroma vas njeni predstavniki obvestijo o priložnosti, ki bo kot nalašč za vas. S prisotnostjo v več kot 60 državah širom sveta – in njihovo število se le še povečuje – se lahko hitro primeri, da bo vaš novi poslovni partner iz države, s katero do sedaj še niste sodelovali oziroma vsaj ne obsežneje.

Podobno izkušnjo ima tudi slovensko podjetje **Art-Glas d.o.o.** iz Rodika. Že vse od svoje ustanovitve v letu 1992 se ukvarjajo z izdelovanjem tehnološko zahtevnih in oblikovalsko dovršenih inovativnih proizvodov iz borosilikatnega stekla. Omenjeni material velja za izjemno odpornega na poškodbe zaradi temperaturnih nihanj, zato se posledično uporablja za številne namene.

S posodabljanjem proizvodnega procesa in uvajanjem novih tehnologij, se je na temelju novih možnosti izdelave steklenih izdelkov, tako proizvodni kot prodajni program podjetja dopolnjeval, skupaj s storitvami peskanja in brušenja stekla ter storitvami svetovanja partnerjem.

Poleg domačega trga je podjetje Art-Glas d.o.o. vzpostavilo tesne vezi z italijanskimi partnerji v programu svetilk iz stekla in raznovrstnih oblik ter možnostjo peskanja poljubnih oblik na steklene izdelke. Uspeh podjetja izhaja tudi iz njihove usmerjenosti v nenehno iskanje novih rešitev z uporabo preišljenih in ustvarjalnih prijemov pri zasnovi še tako nenavadnih oblik končnega izdelka, pri čemer temeljna funkcionalnost končnega izdelka nikoli ne izostane.

Omenjene odlike podjetja so vodile sodelavca *Centra za prenos tehnologij in inovacij* na *Institutu "Jožef Stefan"*, da je na podlagi objave angleškega podjetja v poslovni borzi *Enterprise Europe Network*, obvestil podjetje Art-Glas d.o.o. o možnosti sodelovanja pri razvoju tehnično in oblikovalsko zahtevnih karaf s pridihom inovativnosti.

V podjetju iz Rodika so sprejeli ponujeno priložnost sodelovanja in po posredovanju preko mreže *Enterprise Europe Network*, je sledilo medsebojno usklajevanje med slovenskim in angleškim podjetjem. Po prejemu vzorčnih karaf iz Slovenije, se je angleško podjetje odločilo za tesnejše sodelovanje in kmalu zatem sta obe podjetji namen sodelovanja še pogodbeno podkrepili.

Direktor podjetja **Iztok Resinovič** o sodelovanju pravi: *"V podjetju Art-Glas d.o.o. smo izjemno hvaležni za vzpostavitev sodelovanja z angleškim podjetjem, ki so nam ga preko EEN omogočili na Centru za prenos tehnologij in inovacij na Institutu "Jožef Stefan". Iz tega sodelovanja je po omenjeni karafi nastal še drugi izdelek, v razvoju pa je že tretji. To je naš prvi kontakt z angleškim trgom in je nedvomno pomemben korak za naše podjetje."*

Če boste pri morebitnem obisku v Angliji na prodajni polici naleteli na stekleno karafu domišljenih oblik, se lahko kaj hitro zgodi, da je bila izdelana ravno v slovenskem podjetju Art-Glas d.o.o.

Robert Premk
Center za prenos tehnologij in inovacij
na Institutu "Jožef Stefan"

